

Популяризація сучасної української книги, налагодження ділових контактів

З 18 по 21 серпня в Міжнародному виставковому центрі проходила V Київська міжнародна книжкова виставка-ярмарок, організатором якої є Державний комітет телебачення та радіомовлення України.

На площі майже 3 тис. кв. м розмістилася поліграфічна продукція 222 представників вітчизняних видавництв і видавничих організацій різних форм власності. Це такі знані в Україні та світі видавництва, як "Веселка", "Либідь", "Мистецтво", "Світ", "Здоров'я", "Техніка", "Урожай", "Освіта", "Наукова думка", "Грані-Т", "Піраміда", "Фоліо" та інші. У книжковому форумі також взяли участь обласні державні адміністрації, зарубіжні виставкові компанії, наукові галузеві установи, громадські організації, редакції дитячих періодичних видань.

На урочистому відкритті виставки було оголошено привітання Президента та Прем'єр-міністра України. Голова Комітету Верховної Ради України з питань культури та духовності В. Яворівський у своєму виступі підкреслив важливість книги, зазначив, що вона є свяциною для українця, торкнувся проблеми книгорозповсюдження та задав і той позитивний факт, що парламент подовжив на п'ять років дію пільг щодо оподаткування прибутку книжкових видавництв.

Тимчасово виконуючий обов'язки голови Держкомтелерадіо України А. Мураховський на брифінгу з нагоди відкриття виставки оприлюднив зібрані Книжковою палатою України дані про випуск книжкової продукції в країні у першому півріччі 2009 року, спираючись на які, можна зробити висновок про те, що в Україні в часи економічної кризи немає підстав говорити про кризу культурну і духовну, оскільки помітне зростання кількості книжкової продукції.

У центральній частині виставкової експозиції традиційно було розміщено стенд Держкомтелерадіо України, на якому експонувалися книги, випущені за програмою "Українська книга" у 2006—2009 роках видавництвами і видавничими організаціями з усіх регіонів України, а також книги, які надійшли від українських видавництв на конкурс "Краща книга України".

Міжнародний статус київського книжкового форуму підтверджує участь у ньому видавців з 22 зарубіжних країн. Уперше на виставці-ярмарку представили свою продукцію видавці з Ірану та Ізраїлю. Крім того, тут експонувалися книжкові видання з Азербайджану, Білорусі, Болгарії, Італії, Китаю, Литви, Польщі, Росії, Румунії та інших країн. На жаль, міжнародні стенди були подекуди напівпорожніми і переважна частина книжок була недоступною для продажу.

Серед закордонних учасників виставки найкраще обладнали свої стенди Росія та Білорусь. РФ не лише експонувала власні книжки, а й проводила культурні заходи в рамках виставки. Відвідувачі могли також переглянути телевізійні матеріали за програмою "Читаєм вместе". На стенді Білорусі серед сучасної картографічної продукції, навчальної, довідкової та художньої літератури цікаво було побачити виготовлені за старовинними технологіями книжки в шкіряних палітурках.

Позитивною ознакою виставки-ярмарку стала велика кількість учасників із різних областей України, серед яких були не лише провідні вітчизняні видавництва, такі як "Богдан" та "Фоліо", а й видавництва невеликих міст України, які серед іншої літератури випускають багато краєзнавчої. Помітно, що обласні державні адміністрації підтримують регіональну книгу, гарним прикладом цього була Черкаська область, яка не лише запропонувала відвідувачам велику і змістовну експозицію книжок, а й надіслала численну делегацію.

Стенд Держкомтелерадіо

Білоруські книги у шкіряних палітурках

Стенд Черкащини було прикрашено іконами та рушниками

Біля стенду нашої установи

Книжкова палата України також взяла участь у виставці-ярмарку, представивши власні видання. Відвідувачів зацікавили тематична добірка "Правові та нормативні документи з видавничої справи. 2008", "Рекомендації щодо складання бібліографічного опису в картках для каталогів і картотек", "Складання бібліографічного запису на автореферати дисертацій", статистичний збірник "Друк України. 2008" та інші.

Цього року відвідувачі побачили новинки картографічної продукції та путівників. Свої видання пропонували ДНВП "Картографія", провідний видавець цього напрямку в Україні, видавництва "Мапа", "Балтія-Друк" та ін.

ДНВП "Картографія" презентувало серію путівників "Україна. Захід", "Україна. Центр", "Україна. Північ", "Україна. Юг", у яких зібрано багато цікавої та корисної інформації, ілюстрацій, розміщено плани міст і карти областей. Біля стенду видавництва відбулась презентація атласу "Глобальні проблеми світу". Видання подає сучасний погляд на сталий розвиток Світу початку ХХІ сторіччя, містить тематичні карти, демонструє явища, що загрожують людству, дає можливість прослідкувати за світовими тенденціями. Видавці атласу зазначають, що "Тільки визнавши небезпеку, ми зможемо об'єднати наші зусилля в побудові нового, кращого світу для всіх".

Видавництво "Балтія-Друк" провело презентацію путівника "Автомобільна прогулянка Україною". Це видання пропонує читачам 70 автомобільних маршрутів, розроблених журналістами, авторками, картографами. Зручний у використанні, добре ілюстрований путівник містить корисні поради щодо транспорту, проживання, харчування та зручні нотатки "Варто оглянути", які відкривають кожен розділ.

У рамках V Київської міжнародної книжкової виставки-ярмарку відбулися презентації мистецьких видань. Головне управління з питань внутрішньої політики Черкаської ОДА організувало презентації повнокольорових образотворчих видань "Художники Шевченкового краю" та "Данило Нарбут". Книга, присвячена художникам Черкащини, є альбомом, який уміщує репродукції творів живопису, скульптури, графіки та декоративно-прикладного мистецтва черкаських художників, членів обласної організації Національної спілки художників України. Видання присвячене 30-річчю утворення обласної організації Спілки художників України. Альбом "Данило Нарбут" — це найповніше видання робіт видатного художника, яке має не лише художню, а й соціальну цінність. Його розіслано до навчальних закладів, бібліотек, музеїв області.

Приватне підприємство "Успіх і кар'єра" на виставці представило два образотворчих видання, пов'язаних із династіями українських художників. У презентації художнього альбому про відомих українських художників-живописців Георгія, Надію та Дмитра Киянченків "Киянченки: Життя.

Творчість. Спогади" взяв участь автор та упорядник Дмитро Киянченко. Друге видання — альбом живописних і графічних робіт українського художника Олега Єржиковського, сина українських художників Сергія Єржиковського та Ніни Котек. Видавництво "Ваклер" презентувало фотоальбоми "Україна" та "Київ — моя любов" Сергія Удовіка. Видання "Київ" у серії "Міста України" у м'якій обкладинці слугуватиме для масового вжитку, воно спонукає до самостійного огляду пам'яток, а "Київ — моя любов" — подарунковий альбом в ошатній палітурці для поціновувачів, зібрання художніх фотографій, призначених для естетичного споглядання, це фото архітектурних пам'яток у тому вигляді, в якому вони, зазвичай, не відкриваються туристам. Природно, що альбоми-путівники мають містити зображення пам'яток у ландшафтному контексті, щоб турист їх легко ідентифікував. А в мистецькому альбомі автор може собі дозволити власне "бачення" об'єкта, тому на світлинах С. Удовіка відомі пам'ятки архітектури Києва постають у незвичному образі, можуть здивувати і вразити навіть того, хто їх уже бачив на власні очі.

Відбулась також презентація мистецького альбому "Українська вишивка. Феномен Георгія Гараса", в якому відтворено творчий доробок цього заслуженого майстра України. Вишивальник з Буковини створив унікальний власний стиль орнаментування, поєднавши прадавні види народного мистецтва — писанкарство та вишивку. Роботи, які увійшли до альбому, можуть стати взірцем для практичного їх втілення на полотні, бо у головній частині книги подано зразки вишивок зі зручною розкладкою у міліметровому форматі та номерами кольорів.

Видавництво "Криниця" організувало автограф-сесію Вікторії Андрієвської, мистецтвознавиці, автора та упорядника мистецького альбому "На межі II—III тисячоліть. Художники Києва. Із дерева життя українського образотворчого мистецтва: живопис, графіка, скульптура".

Щодо представлення дитячих видань, слід відзначити видавництво "Грані-Т" із книгою Лесі Ворониної та художниці Катерини Штанко "Сни Ганса Християна", яка перемогла на міжнародному конкурсі "Искусство книги" у номінації "Книга — дитям". Захід відбувався за участі авторки та ілюстраторки.

Творче об'єднання дитячих письменників м. Чернігова провело авторські читання, в яких взяли участь Алла Сокіл, Тетяна Пакалюк, Маргарита Бордонос, Михайло Ткач, Олена Конечна, Олена Мамчич та Ніна Муравйова.

Чернівецьке видавництво "Букрек" влаштувало презентацію творів українського письменника Миколи Зінчука "Українські народні казки в 40 томах" та автограф-сесію відомої української письменниці, лауреата премії ім. Лесі Українки за літературні твори для дітей та юнацтва Зірки Мензатюк. Автографи можна було взяти й у дитячої письменниці Людмили Гусельникової, авторки поетичних творів для дітей та у талановитій казкарки Лесі Кара-Коці, авторки дитячої книги "Порятунок Весняного Сонечка (пригоди хоботарок)", виданої Державним спеціалізованим видавництвом "Вища школа".

На виставці-ярмарку були широко представлені дитячі періодичні видання, серед них — дитяча газета "Казковий вечір", науково-популярний журнал для дітей "Колосок", дитячі журнали "Котя", "Малютко" та інші. До речі, виставкову площу для видавців дитячої періодики видань було надано безоплатно.

У широкому асортименті експонувалися академічні, навчальні, історичні, краєзнавчі видання, біографічні, філозофські, політичні дослідження. Видавництво "Кріон" презентувало загальнонаціональний патріотичний проект "Україна: історія великого народу" про захоплюючі події світової історії, відродження української культури. Автори проекту — Анатолій Толстоухов, Володимир Зубанов та найкращі науковці Інститутів історії і археології НАН України Михайло Відейк, Віктор Горобець, Наталія Абашина, а також член Національної спілки письменників України Юрій Буряк.

Видавництво "Букрек" запропонувало відвідувачам книжкового заходу біографічне видання Дмитра і Наталії

Миронюків, створене до 130-річчя від дня народження С. Петлюри "Симон Петлюра — редактор, журналіст, публіцист". А видавництво "Корпункт" випустило книгу "Пам'ять про Михайла Лушпу". Видавничий дім "Особистості" презентував серію книг "Бібліотеки журналу "Личности".

Приватне підприємство "Успіх і кар'єра" до 70-ліття лауреата Шевченківської премії, поета, прозаїка та активного учасника руху шістдесятників Бориса Нечерди влаштувало презентацію наукового дослідження Валентини Саєнко "Що записано в книгу життя і творчості Бориса Нечерди".

Серед краєзнавчої літератури, представленої на цьогорічній виставці-ярмарку, слід відзначити "Народний календар Волинського Полісся" Олександри Кондратович ("Волинська обласна друкарня"), повнокольорове краєзнавче видання "Черкащина — духовності скарбниця" та фотоальбом "Глухів", що експонувався на стенді "Книги Сумщини".

Видавництво "Карпати" до 70-річчя Карпатської України презентувало монографію професора Ужгородського національного університету Миколи Вегеша "Карпатська Україна у контексті українського державотворення". "Видавничий дім "Кисво-Могилянська академія" пропонував відвідувачам український переклад книги Мілади Анни Вахудової "Нерозділена Європа: демократія, важелі впливу та інтеграція після комунізму".

ДП "Всеукраїнське спеціалізоване видавництво "Світ" видало твори Михайла Грушевського у 50-ти томах, а чернівецьке видавництво "Букрек" презентувало присвячений Дню незалежності проект з перевидання перлини видавничої справи початку ХХ століття — альбому-енциклопедії козацького життя "З Української старовини" за участю упорядника, генерал-майора СБУ Петра Житара.

Під час Міжнародної книжкової виставки-ярмарку відбулося понад 30 автограф-сесій сучасних письменників:

Володимира Даниленка, Івана Андрусяка, Галини Тарасюк, Андрія Кокотюхи, Данила Яневського, Ірен Роздобудько, Леди Лузіної, Олександра Денисенка, Андрія Куркова, Марини та Сергія Дяченків і багатьох інших.

Найбільшим плюсом виставки-ярмарку є можливість придбати книги за цінами виробників, але через недостатню рекламу заходу в день відкриття відвідувачів-покупців було дуже мало. Побільшало їх лише після привабливих повідомлень про КМКВЯ у телевізійних новинах. Не сприяв потоку відвідувачів і графік проведення виставки — в робочі дні та до 18-ї години.

Перевагою Київської міжнародної книжкової виставки-ярмарку вважають те, що тут закуповуються права на перевидання творів видатних класиків та сучасних авторів, ведуться переговори щодо перекладу та екранізації літературних творів, підписуються контракти з письменниками, започатковуються нові видавничі проекти.

Було помітно, що цьогорічна виставка-ярмарок сприяє спілкуванню авторів з видавцями, зав'язуванню нових контактів та плідній співпраці.

Можна впевнено стверджувати, що незважаючи на певні недоліки, V Київська міжнародна книжкова виставка-ярмарок виконала основну мету її проведення — сприяти популяризації сучасної української книги, розповсюдженню досвіду між суб'єктами видавничої справи, зміцненню позицій національного виробника на вітчизняному книжковому ринку.

*Марина Пащенко,
фахівець першої категорії відділу наукового
редагування бібліографічної інформації
Книжкової палати України*